

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/404/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613202996
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2613202996.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporkyni: N. F., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, G., o zaplatenie 426,00 € s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Senici č.k. 4C/89/2013-54 zo dňa 22. apríla 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 426,00 €, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 426,00 € od 22.1.2010 do zaplatenia, úrok vo výške 6 % ročne zo zmenkovej sumy 426,00 € od 28.5.2010 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1,42 €, náhradu trov právneho zastúpenia a náhradu trov konania. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 23.2.2009 na zmenkovú sumu 426,00 €, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 22.1.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 23.2.2009 na sumu 426,00 €, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporkyne zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 22.1.2010. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom odporkyňa ako vystaviteľ neuhradila indosantovi žiadnu sumu, a preto navrhovateľ žiadal, aby ju súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k povinnosti uhradiť dlžnú sumu vo výške 426,00 € zaviazal rozsudkom. Súd vykonal dokazovanie oboznámením zmenky č.2180796 vystavenej dňa 23.2.2009 a zistil tento stav veci: Navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky. Odporkyňa ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky, v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky Okresnému súdu Senica, nepresahuje 2.000,- € bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa čl. 2 bodu 1 Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na tento spor uplatňuje Nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Odporkyňa má bydlisko v obvode Okresného súdu Senica, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci. Takto určená právomoc súdu je i v súlade s čl. 16 bodu 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom

k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 Zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola. Súd mal z originálu vlastnej zmenky preukázané, že zmenka obsahuje nasledovné údaje: Označenie, že sa jedná o zmenku, Číslo zmluvy: 2180796, Miesto vystavenia: Senica, Dátum vystavenia: 23. februára 2009, Zmenková suma: 426,- €, Vyhlásenie vystaviteľa: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 426 € a 0 halierov, zmenkový úrok 0,25 % denne od 22. januára 2010“, Splatné: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, Doložka: "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia", Meno, priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporkyne na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa. Súd z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil ten právny záver, že návrh navrhovateľa nebol podaný dôvodne. Z návrhu malo vyplynúť, že predložená zmenka je vistazmenkou. Súd preskúmal zmenku z pohľadu jej splatnosti, pričom dospel k záveru, že ide o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť z dôvodu jej neurčitosti. Neurčitý údaj splatnosti zmenky je spôsobený zápismi údajov na zmenke, keď zo zápisu „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, je uvedená splatnosť na nahliadnutie a z údaju „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je uvedená splatnosť na určitý čas. Súd nemohol považovať tento údaj za predĺženie lehoty v zmysle čl. I § 34 ods. 1 Zákona o zmenkách a šekoch, keďže tento údaj vzbudzuje pochybnosť o druhu splatnosti zmenky. Ak by vystaviteľ zmenky mal vôľu predĺžiť lehotu na videnie zmenky, údaj mal správne znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Obdo 59/2010 zo dňa 26.01.2011, ktorý jednoznačne skonštatoval, že ak sú v zmenke uvedené dve rozdielne určenia splatnosti (na videnie a do dvoch rokov od vystavenia), spôsobuje to jej neplatnosť, a to s poukazom na čl. I § 33 ods. 2 Zákona o zmenkách a šekoch. Z uvedeného je zrejmé, že pri uplatňovaní zmenkového práva sa uplatňuje prísny formalizmus, a preto súd s poukazom na zistené skutočnosti dospel k záveru, že zmenka predložená navrhovateľom je neplatná. K vydaniu samotného zmenkového a šekového platobného rozkazu pred nariadením pojednávania je potrebné uviesť toľko, že Okresný súd Senica po doručení žaloby a preskúmaní jej obsahu dospel k záveru že príslušným na konanie je podľa § 10 ods. 2 písm. b) Zákona č. 371/2004 Z.z. s poukazom na § 104a ods. 1 O.s.p. Okresný súd Trnava, pretože predmetom konania je plnenie zo zmenky. Krajský súd Trnava uznesením č.k. 11Ncb/113/2013-19 zo dňa 23.7.2013 vyslovil okrem iného, že na konanie je príslušný Okresný súd Senica. Okresný súd Senica však musel nariadiť pojednávanie, pretože nie je príslušný na vydanie zmenkového šekového platobného rozkazu, nakoľko táto príslušnosť je v Slovenskej republike daná zákonom citovaným vyššie. Krajský súd v Trnave zároveň uviedol, že považuje za prioritné v tomto konaní hľadisko ochrany spotrebiteľa a podľa neho určenie príslušnosti súdu, k čomu berie do úvahy i upozornenia Európskej komisie na praktiky existujúce v sektore spotrebiteľských úverov so zameraním na dôsledné uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa v Slovenskej republike. Európska komisia poukázala z pohľadu zabezpečenia ochrany spotrebiteľa na neakceptovateľnú situáciu v súvislosti s praxou obchodníkov poskytujúcich úvery vo vzťahu k spotrebiteľom spojenú s existenciou takých právnych nástrojov, ktoré umožňujú veriteľom ich využívanie oddelene od zmluvy o úvere, a medzi ktoré Európska komisia zaradila i zmenky podpísané spotrebiteľmi. Je zrejmé, že pôvodný majiteľ zmenky, ktorým je spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., vykonáva svoju podnikateľskú činnosť prostredníctvom poskytovania spotrebiteľských úverov na území Slovenskej republiky, pričom zmenka v tomto prípade má zabezpečovací charakter k pôvodnému právnemu vzťahu, ktorý má povahu vzťahu spotrebiteľského. A preto i napriek tomu, že navrhovateľ súdu nepredložil zmluvu, ktorou vznikol medzi účastníkmi (základný) zmluvný vzťah, a ktorá bola zabezpečená predloženou zmenkou, považuje súd tento vzťah za vzťah spotrebiteľský. S poukazom na skutočnosti uvedené zhora súd dospel k záveru, že zmenka, na základe ktorej si navrhovateľ svoj nárok uplatňuje je neplatná a súčasne zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne, k úhrade ktorého sa odporkyňa v zmenke zaviazala, spôsobuje podľa názoru súdu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto súd návrh navrhovateľa zamietol. Súd rozhodol o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu a odporkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, náhradu trov konania nepriznal z toho dôvodu, že odporkyňa, s poukazom na obsah spisu, žiadne trovy nevznikli a ani si žiadnu náhradu trov konania neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodu ustanovenia § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, podľa ustanovenia § 205 ods.2 písm. a) O.s.p. v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 O.s.p., že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Rozhodnutie je podľa odvolateľa prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Odporkyňa uplatnený nárok nepoprela, no napriek tomu súd nárok zamietol. Prvostupňový súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. Neurčitosť splatnosti má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatíme za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. V tej súvislosti poukázal odvolateľ na článok 11 § 33 ZZŠ a, že je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vista zmenke, tzn. zmenky zaplatenej na videnie s poukazom na článok 1 § 34 ods. 1 ZZŠ poukázal na to, že na zmenke je uvedené „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“ a pri jazykovom výklade je celkom zrejmý význam slova „na platenie“, „predložiť“. Na základe výkladových pravidiel slovenského jazyka je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch rokov od vystavenia. To znamená, že uvedený údaj vymedzuje časový úsek od do kedy (od vystavenia) do kedy (po uplynutí štyroch rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na zaplatenie. Nie je možné sa stotožniť so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená predložka „do“ a to tak, že údaj by mal znieť: „na platenie predložiť v lehote do štyroch rokov od vystavenia“. Toto nemá žiadnu oporu v jazykovom výklade obsahu slov aj bez uvedenia predložky do. Preto údaje „zaplatíme za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkurujú s údajom „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje z dvomi rozdielnymi významami. 1. určuje údaj o zročnosti zmenky a 2. určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Obdo 59/2010 ako uvádza prvostupňový súd, že zmenka je neplatná, ak sú na nej uvedené dva rozdielne údaje splatnosti a to na „videnie“ a „do dvoch rokov od vystavenia“, k tomu odvolateľ poukázal, že nie je prípustné, aby v zmysle článku I § 33 ZZŠ boli v jednej a tej istine uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, pretože tieto vyrobili listinu vnútorne rozpornou čo má za následok jej ničotnosť (neplatnosť). Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že na liste neboli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti a to „splatná na videnie“ tzn. vista zmenka, a zároveň „splatná do dvoch rokov od vystavenia“ tzn. datozmenka. V tom prípade krajský súd plní práva ako odvolací správne skonštatoval, že je zmenka ničotná (neplatná). Touto otázkou sa však najvyšší súd vo svojom v odôvodnení nezaoberal. V danej veci však ide o inú skutkovú situáciu, pretože je uvedený údaj splatnosti: „na videnie“, avšak iný údaj: „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“ nie je ďalší údaj splatnosti v zmysle článku I § 33 ods. 1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle článku I § 34 ods. 1 ZZŠ, čo jednoznačne vyplýva z jazykového textu „na platenie predložiť...“. Preto týmto judikátom najvyššieho súdu nemožno argumentovať. Ďalej poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoZm//10/2013 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej na veci žalobcu. Navrhol preto zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky sa v celom rozsahu vyhovie a prizná sa žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania vo výške 61,41 eur bez DPH za podané odvolanie a 8,04 eur bez DPH za režijný paušál.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po tom, čo zistil, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201 a § 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), pretože dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je nesprávne právne posúdený tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne tým zistil skutkový stav, je tým nezrozumiteľný, čím sa účastníkom odňala možnosť konať pred súdom.

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3 : 0, t. j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Podľa čl. I. § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v zmysle neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietaať majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods. 1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods. 1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať: 1 zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške. Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje: označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; údaj zročnosti; údaj miesta, kde sa má platiť; meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; dátum a miesto vystavenia zmenky; podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 OZ platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu 28.04.2009, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa ods. 7 cit. ust. veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručujú, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (IV. ÚS 77/02, III . ÚS 63/06).

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k nesprávnemu výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II.ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Ak potom súd prvého stupňa skúmal platnosť zmenky, len z pohľadu jej splatnosti, pričom závery súdu v tejto otázke s poukazom na vyššie uvedené neboli správne, a neskúmal zmenku zo všetkých v zmysle Zákona zmenkového a šekového do úvahy prichádzajúcich hľadísk, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne. Odvolanie podané navrhovateľom v súlade s bodom 26 Preambuly, ako aj s čl. 19 Nariadenia a § 201 O.s.p. je tak dôvodné.

Odvolací súd nepovažuje právny názor okresného súdu o tom, že zmenka je neplatná za správny. Zo zmenky predloženej navrhovateľom vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju je možné podľa § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietkať a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bola by odporkyňa na takéto námietky oprávnená, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nebanlivosťou. Zlou vierou budú najmä tie prípady, kedy majiteľ nechá na seba previesť nevyplnenú zmenku, pričom vie ako má byť vyplnená, ale má za cieľ zneužiť túto listinu tak, že ju vyplní nesprávne príp. že ju nadobudol len preto, aby zbavil odporcu ako dlžníka možnosti vzniesť voči pôvodnému majiteľovi, remitentovi kauzálne námietky.

Medzi pôvodným majiteľom zmenky, spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o. a odporkyňou bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporkyňi konkrétnu sumu, ktorej návratnosť zabezpečil vystavením blankozmenky ako vlastnej zmenky, v ktorej nebola vyplnená suma a ani splatnosť, pretože sa na takomto vyhotovení zmenky zmluvné strany dohodli. Dohoda o vyplňovacom práve je obsiahnutá v čl. 14 Všeobecných obchodných podmienok (VOP), na základe ktorej bola spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. ako pôvodný majiteľ - remitent oprávnená dopísať do zmenky takú výšku sumy, s ktorou žalovaný mešká ku dňu splatnosti zmenky. Navrhovateľ žiadal priznať uplatnenú pohľadávku podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje

európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a s cezhraničným charakterom. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa uplatňuje len pre spory vymedzené ako „cezhraničné“, t.j. spory, v ktorých má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci, na čo správne poukázal aj súd prvého stupňa, čo v danej veci bolo splnené. Nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu neobsahuje pravidlá týkajúce sa súdnej právomoci, preto sa pri určovaní príslušnosti súdov a tribunálov medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ, ako aj pokiaľ ide o štáty mimo EÚ, musia uplatňovať pravidlá ustanovené v nariadení Brusel I. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Rozhodným právom však nemusí byť právo členského štátu súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci pohľadávky, v závislosti od toho, ktoré právo sa má uplatňovať v zmysle príslušných pravidiel uvedených v nástrojoch týkajúcich sa rozhodného práva. Pokiaľ potom ide o rozhodné právo a skutočnosť, že navrhovateľ si v konaní uplatnil zmenkovú pohľadávku, pričom z obsahu predloženej zmenky nevyplýva voľba rozhodného práva a na záväzky vyplývajúce zo zmieniek nie je možné použiť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), keďže z rozsahu jeho pôsobnosti článok 1 ods. 2 písm. d) vylučuje záväzky vyplývajúce zo zmieniek, pričom právo Európskej únie a medzinárodné zmluvy neobsahujú kolízne normy pre oblasť zmieniek, súd prvého stupňa správne určil rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom s tým, že danú vec je potrebné riešiť podľa slovenského právneho poriadku, nakoľko jeho použitie zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu, vzhľadom na to, že osoba zmenkovo zaviazaná je štátnym občanom Slovenskej republiky, pôvodný majiteľ zmenky je spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom na území Slovenskej republiky, navrhovateľ ako majiteľ zmenky je osobou zo zmenky oprávnenou - má nárok na vyplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom, na zmenke však nie je jeho podpis, čím potom spôsobilosť odporkyne a indosanta - prvého majiteľa zmenky sa spravuje slovenskou právnou úpravou, zmenkové vyhlásenie odporkyne ako vystaviteľa zmenky bolo urobené pred indosáciou zmenky v Slovenskej republike, teda jeho forma sa spravuje taktiež právom Slovenskej republiky, aj platobné miesto je v zmenke uvedené: „POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 Bratislava, atď“. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na to, že právna úprava zmenky vychádza v Českej republike i v Slovenskej republike z rovnakého právneho základu, ktorým je zákon č.191/1950 Zb. - Zákon zmenkový a šekový.

V čl. I § 10 Zákona zmenkového a šekového je obsiahnutá právna úprava pre blankozmenku, vystaveniu ktorej predchádza dohoda o vyplňovacom práve. Blankozmenka je v čase jej vystavenia zmenkou neúplnou a zmenkou skutočnou sa stane až potom, keď ju neskôr doplní iná osoba než jej vystaviteľ, ktorý do nej dopíše dlžnú sumu a splatnosť. Až po jej doplnení nastanú účinky zmenky ex tunc, tak, ako keby bola táto listiny od začiatku uvedená do obehu ako dokonalá zmenka. Vyplňovacím vyhlásením sa udeľuje právo k dotvoreniu zmenky práve na základe vyplňovacieho práva, pričom udeliť toto právo formálne či neformálne môže len ten, kto uvádza takúto listinu do obehu. Vyplňovacie vyhlásenie smeruje preto na prvého majiteľa zmenky, ktorá nie je ešte vyplnená. Pri vystavení blankozmenky nie je možné určiť, ktorým dňom nastane jej splatnosť, pretože takéto rozhodnutie je na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť. Zmenku je potrebné zaplatiť bez zbytočného omeškania, pretože sa táto stáva splatnou ihneď potom, ako ju ten, komu je predložená podľa § 34 Zákona zmenkového a šekového, uvidí. Aj keď ust. § 34 cit. zák. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možno najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke - § 77 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového.

Práve pri zmenkách na videnie - vista zmenka a zmieniek splatných v určitej lehote po videní - lehotná vista zmenka, ktoré nemajú pri ich vystavení splatnosť exaktne stanovenú, z dôvodu, že táto je závislá na majiteľovi zmenky, sa pripúšťa úročenie zmenky podľa § 5 ods. 1 ZZŠ. V zmenke predloženej navrhovateľom je stanovená úroková miera, ako aj obdobie úročenia. Obdobie úročenia je spravidla určené dňom vystavenia zmenky, pričom tento údaj zo zmenky priamo vyplýva, resp. na zmenke môže byť určený aj iný deň, ako začiatok úročenia zmenky, nie však skorší než je dátum vystavenia zmenky. Zo Zákona zmenkového a šekového nevyplýva žiadne pravidlo, ktoré by stanovovalo, dokedy sa zmenková suma úročí. Nevyplýva to ani z čl. I § 48 ods. 1 v nadväznosti na čl. I § 77 ods. 2 Zákona zmenkového a šekového. Ak je úrok odmenou za poskytnutie určitých finančných prostriedkov, potom patrí až do zaplatenia, t. j. do doby, dokedy sú finančné prostriedky používané napriek tomu, že sa tak deje po

splatnosti zmenkovej sumy a súbežne vzniká právo na sankčný úrok. Nejde o vadu zmenky, ak výstavca, pokiaľ ide o koniec doby úročenia stanovil dátum, do ktorého najneskôr je možné zmenku úročiť, aj keby sa pre nepredloženie nestala do tejto doby splatnou.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a tým sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom a bolo potrebné ho podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní prvostupňový súd tak správne posúdi právny vzťah účastníkov konania a uplatnený nárok navrhovateľa pri rešpektovaní právneho názoru odvolacieho súdu podľa § 226 O.s.p., ktorým si ako indosatár uplatnil právo zo zmenky, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu, ani žiadne ďalšie skutočnosti, pretože to Zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa neukladá. V prípade, že dlžník v rámci svojej obrany nepodá také námietky, ktoré by odôvodňovali postup súdu podľa § 17 čl. I. Zákona zmenkového a šekového voči súčasnému majiteľovi zmenky, a teda že navrhovateľ konal pri indosácii zmenky na škodu dlžníka, nie je súd prvého stupňa oprávnený bez takýchto námietok ex offo skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkového vzťahu. Súd prvého stupňa bude pritom rešpektovať upravený postup a pravidlá, ktorými sa európske konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu odlišujú od konania upraveného výlučne Občianskym súdnym poriadkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.